

Theologiae Spiritualis Scholasticæ Et Moralis Tomvs ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Joannis Duns Scoti D. Augustino Conformem

In quo tractatur de Intellectu & Scientia Dei, ejusque Objecto. Item de
voluntate & volitione Dei, ejusque Objecto

Bosco, Jean a

Antverpiae, 1686

Concl. IV. Scientia, quâ Deus cognoscit futura conditionata contingentia
est visionis & absoluta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73680](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73680)

conditiona-
lium reve-
larum in
Script. non
est dubi-
tandum.

De veri-
tate aliquid
nihil plane
certum po-
test affir-
mari.

Eorum, que
Deus abso-
lutè voluit
fieri, non
habuit prius
scientiam
conditiona-
tam.
Felix.
Probatur.

144.
Tale futu-
rum potius
est absolutè,
quàm con-
ditionatum.

Quid si
conditio non
necessariò
existat.

145.
An circa
prædestina-
tos Deus

non potest, supposito, quòd sensum conditio-
nalem & Propheticum habeant. De aliis quibus-
dam conditionatis, sintne veræ, an falsæ, proba-
bili ratione inter se Scolastici diserepant, qua-
rum aliquas sup. retuli. Atque hunc sequendo
modum (prosequitur Theod.) colligendi per
rationem probabilem, censo, illud triplex ge-
nus conditionalium, de quo paulò superius mo-
vebatur quæstio, non esse verum, sed falsum,
ut ibidem rectè ostendebatur, ex eo, quòd Deus
nihil videatur de illo triplici genere decrevisse;
& præterea, quòd ad disparatas attinet, illæ
non sunt propriè conditionales, cum Antee-
dens non habeat influxum in Consequens.
Quia tamen absolutè non repugnat, Deum ha-
bere infinita decreta de infinitis complexionibus
conditionalis, quæ excogitari possunt, non
possimus de veritate illius triplicis generis con-
ditionalium aliquid planè certè affirmare. Hæc
ille. Et sanè de conditionalibus tertii generis, id
est, de illis, quæ Deus decrevit absolutè fore, et-
iam Felix docet, Deum non habuisse prius vel
simul scientiam illorum, ut futura sub aliqua
conditione. Sic enim ait sup. n. 5. Si futura con-
ditionata dependeat à conditione necessariò
existente, v. g. *Si Deus esset, vellet creare Angelum,*
non agnosceretur à Deo prius sub conditione fu-
turum. Ratio est; nam conditionalium solùm
habet esse conditionatè futurum, quando con-
ditiones suspensæ manent, & non purificantur;
sed conditiones necessariæ semper sunt purifi-
catæ: ergo in illo priori non possunt esse con-
ditionatè futura: ergo nec est in Deo de illis
decretum conditionatum, neque scientia. Ita
prædictus Auctor.

Igitur tale futurum potius est absolutè futu-
rum, quàm conditionatè; quandoquidem con-
ditio ab initio sit purificata sive posita; verum
autem & propriè conditionatum respicit con-
ditionem non purificatam. Probatur à simili:
Hic contractus; *Contraho tecum, si Deus sciat te
hoc vel illud facturum,* potius est absolutus, quàm
conditionatus de futuro; quia pro nunc con-
ditio purificata est: scit enim Deus de præsentia, an
hoc vel illud sis facturus: ergo similiter: *si Deus
esset,* cum ejus existentia sit necessaria, & præ-
sens, non est conditio suspendens effectum fu-
turum: ad quid ergo decretum conditionatum?
Sin autem conditio non necessariò existat, ne-
que tunc esse necessarium in Deo decretum con-
ditionatum, & scientiam ante decretum absolu-
tum, existimat Felix sup. n. 6. & probat: Nam ex
decreto absoluto optimè salvatur divina provi-
dentia, bonitas, & justitia Dei: ergo non est re-
quisitum alterum decretum conditionatè, quòd
antecedat: non tamè nego, posse esse tale decre-
tum & scientiam: nam conditio illa, cum sit prius
possibilis, quàm futura absolutè, ita etiam prius
potest concipi futura sub conditione, v. g. *Si
sol existat, erit lux.*

Rursus: circa omnes homines habet Deus
voluntatem conditionatam salvandi, & simul
habet decretum absolutum circa salvationem
prædestinatorum: nisi fortè dicamus, circa præ-

destinatos esse solùm in Deo voluntatem effi-
caciæ, & non esse illam inefficaciæ salvandi:
sed hoc pertinet ad iudicia occultissima Dei,
cujus nemo consiliarius est. Ita Felix. Si ratio-
nem spe & temus, videtur illud decretum ineffi-
cax superfluum, cum aliud habeat efficiax
& absolutum. Similiter videtur sufficere de-
cretum, quo Deus decrevat solem existere,
& per consequens ipsam lucem. Benè dixit
Smil. sup. ut audivimus, Non possumus de ve-
ritate illius triplicis generis conditionalium al-
iquid planè certum affirmare. Interim certè
affirmamus, quod ait ultima pars Conclus.
Ipsius decreti divini non datur præscientia. Siqui-
dem ut scitè dixit D. Anselmus de Concordia, dicitur
2. *Non nisi quòd futurum est, præscitur.* Tam au-
tem, ut patet ex antè dictis, decretum Dei non
est futurum: ergo non præscitur. Restat unum
dubium in hac materia: utrum scientia, qua
Deus cognoscit futura conditionata, quæ
habent connexionem contingentem cum con-
ditione antecedenti, sit scientia visionis, vel
potius abstractiva, & simplicis intelligentiæ.
Resolutio erit

CONCLUSIO IV.

Scientia, quæ Deus cognoscit fu-
tura conditionata contingen-
tia, est visionis, & absoluta.

Hæc Conclus. est corollarium Conclus. 2.
ut benè notat Smil. sup. n. 164. dicens: Ex præ-
dicto, quòd diximus, Deum scire futura conditiona-
ta in decreto conditionatis, futuri voluntatis,
consequens est, haec sententiam esse visionis,
& absolutam. Visionis quidem; quia ad eòd
perfectè terminatur ad existentiam futuri sub con-
ditione, ac terminaretur ad illam, si conditione
posita ipsa existentia talis futuri in aliqua tem-
poris differentia poneretur: hoc autem ad visio-
nem seu intuitivam cognitionem sufficit, nec re-
quiritur, ut res in se sit præsens, ut patet ex di-
ctis. Est autem absoluta; quia licet non termi-
netur ad futurum absolutè, tamen absolutè ter-
minatur ad futurum sub conditione. Sic ille.
Quem sequitur Felix sup. num. 10. Uterque
autem pro hujus intellectu advertit, omnem
propositionem conditionatam (auditis Theod.) propriè
contineri duas categoricas, quarum una vo-
catur Antecedens, altera Consequens condi-
tionalis, ut hæc: *si sol lucet, dies est, istas: quæ
Sol lucet, dies est;* & utraque cognoscitur
absolutè, licet Consequens cognoscatur cum
ordine ad Antecedens; adeoque non abso-
lutè, quatenus absolutum opponitur com-
parativo; benè autem absolutè, prout abso-
lutum opponitur conditionali. Quod in syllo-
gismo categorico, seu Consequentiæ categoricæ
patet, ubi nemo dicit, Consequens esse conditio-
nale, quòd est absolutè; licet habeat connexionem
cum Antecedente, & ut sic comparativè terminet
assensum

assensum Conclufionis; unde idem est in Antecedente & Consequente conditionalis propositionis, quæ non aliud, quam quædam Consequentia est; hoc solum Intecedente dicitur, quod Antecedens conditionalis non affirmatur quemadmodum affirmatur Antecedens categoricæ Consequentia; sed solum sub conditione proponitur, quæ supposita tam est absoluta Consequentia in conditionali propositione, quam in syllogismo categorico.

Atque ita fit, ut scientia futuri contingentis sub conditione non sit conditionata, sed absoluta, idèq; veteres Scolastici divinam scientiam adæquate dividentes in scientiam simplicis intelligentiæ, & visionis, quarum illa ad esse existentia, hæc ad esse existentia rerum absolute terminatur; non constituentur aliquam mediam, quæ ad esse existentia rerum terminetur sub conditione, quam Recentiores satis improprie conditionatam appellaverunt, non attendentes, aliud esse, quod scientia totius complexi conditionalis sit conditionalis; aliud verò, quod scientia terminata ad Consequens complexionis conditionalis sit conditionalis; illud enim verum est, hoc falsum; nec est confundenda scientia Consequentis, cum scientia Antecedentis, ut patet, licet ordine quodam, & per aggregationem totius complexionis una scientia dici possit; quæ aggregatio, sicut in nobis est secundum plures actus, ita in Deo secundum plures terminationes ejusdem indivisibilis actus, quo non vit omne verum. Re tamen intellecta, non est de hæc nominis questione multum contendendum, sed si quis velit scientiam conditionatam appellare, parum refert. Hucusque Smiling. Si obijcias: Talia futura nunquam erunt: ergo non cognoscuntur scientia visionis. Resp. Felix sup. concessit Antecedente, Neg. Consequentiam: nam per accidens est, quod non sint, ex defectu conditionis: nam ex parte Dei jam habent causam, nempe decretum Dei, à quo habent esse futura, licet sub conditione. Sic ille.

His ita pertractatis, nihil superest, quod ad resolutionem quæstionis de scientia futurorum contingentium sub conditione requiri posse videatur. Solum circa illam sententiam, quæ scientiam mediam statuit, animadvertit, pleurothe Theologiæ studiosos in eam descendere, non tam ob rationem & fundamenta ejus, quam eam, quam præ se fert, facultatem ad explicandum illud difficile mysterium concordia inter libertatem arbitrii creati, & efficaciam gratia, divinaque præscientia, & providentia certitudinem. Sed in primis (inquit Theod. sup. n. 169.) ut notavi ex Aug. & aliis Veteribus, non putaverunt illi, mysterium istud humano ingenio esse facile explicabile; imò censuerunt esse impossibile explicatu. Mirum autem videtur, tot sanctis viris ac summo ingenio

præditis, maximoque studio in Disp. de Gratia & libero arbitrio versatis, illam novam concordia rationem adeo facilem existimaram, si quid rei illi subesset, non venisse in mentem. Nec dici potest: hoc donum concordia concilianda, tot absconditum sæculis, eum tanto Ecclesia detrimento, ut Molina deplorat, in hæc novissima tempora esse reservatum; cum dici non possit, etiam Gentium Doctorem latuisse, cujus illas admirationis plenas exclamationes: O altitudo divinarum sapientia & scientia Dei, quam incomprehensibilia sunt iudicia ejus, & investigabiles viae ejus? Et rursum: O homo, tu quis es, qui respondeas Deo? Numquid dicis signumum es, qui se finxit, quare me fecisti sic? Aug. & Alii Patres de illo mysterio concordia gratia efficacis, & libertatis creatæ intellexerunt. Unde ob facilitatem existimaram non est in hac materia sententia aliqua eligenda; sed ipsa sententia facilitas potius creditu difficilem eam reddidit. Ita hic Auctor.

Et prosequitur n. 170. dicens: Deinde, si rem attentius inspiciamus, illa concordia ratio, cum tota fundetur in aliquo difficillime (meo iudicio, nullo modo) intelligibili, quomodo facilis existimari potest, & non porius difficillima, aut nullo modo intelligibilis? Illud autem, in quo fundatur, est, quod creatum arbitrium prius se determinet ad actum liberum, quam Deus concurrat ad illum, idèq; voluntas concurrenti ex parte Dei supponit præscientiam conditionatam concursus arbitrii creati, & tamen inter utriusque concursum nulla sit distinctio, nullus ordo prioris, nisi secundum rationem. Quis hoc intelligat, rationis distinctionem, quæ simpliciter est non ens & nihil, esse fundamentum conciliandi efficacem gratiam, & libertatem creatam? Quid enim, si ratio nihil conciperet de illorum concursuum distinctione, num dissolveretur concordia efficacis gratia, & libertatis creatæ? Si dicant: mansuram distinctionem virtuales; hoc idem est ac dicere, nullam mansuram actu, adèq; simpliciter nullam distinctionem. Præterea; quomodo Deus, qui non concipit ut distincta, quæ ex natura rei non sunt distincta, talis concordia intelligat rationem? An fortè nos concipimus veram concordia rationem, quam Deus capere non potest? Illud potius eam concipere, & nos eam capere non posse, cum Paulo & Aug. fateamur; atque illud solum certâ fide teneamus, efficacem gratiam effectu suo frustrari non posse, & nihilominus creatam libertatem, quod placuerit, agere posse, etiam si modum, quo divina providentia suæ gratia efficaciam nobis suavissimè coaptat, minimè penetremus. Ita Smiling. Et quoniam non habeo quod addam, hic sit limes hujus Sectionis. Sequitur.

Declarat, ob facilitatem non eam amplectendam.

149. Imo ostendit, non esse facilem.

Evansio præcluditur.

Smiling.

